

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/306/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1312208396
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bianka Gelačíková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1312208396.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: K. N., J.. XX.XX.XXXX, G. S. na Q. XX, zastúpený advokátom JUDr. Martinom Hudákom, AK Trenčianska 17, Bratislava, proti odporcovi: F.. A. H., J.. XX.XX.XXXX, G. S. XXXX/X, S., zastúpený advokátom JUDr. Ernestom Csongom, AK Jesenského 5026/13A, Dunajská Streda, opatrovník F.. O. H., J.. XX.XX.XXXX, L. XX.XX.XXXX, o návrhu navrhovateľa na určenie otcovstva a na ustanovenie opatrovníka, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III zo dňa 23.04.2014, č.k. 38P/148/2012-50, jednohlasne (pomerom hlasov 3:0), takto

rozhodol:

Napadnuté uznesenie sa p o t v r d z u j e.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa ustanovil domnelému otcovi navrhovateľa - zomrelému F.. O. H. (ďalej len „nebohý“) za opatrovníka jeho brata F.. A. H., ktorý ho bude zastupovať v konaní o určenie otcovstva k navrhovateľovi. Týmto uznesením bolo zmenené uznesenie Okresného súdu Bratislava III, č.k. 38P 148/2012-20 zo dňa 28.11.2012, v časti osoby ustanovenej za opatrovníka nebohému.

Súd I. stupňa rozhodnutie odôvodnil § 192 ods. 1,2 zákona č. 99/1963 Zb.- Občiansky súdny poriadok v platnom znení (ďalej len „O.s.p.“) a § 95 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), pričom uviedol, že Krajský súd v Bratislave v uznesení č.k. 11CoP 312/2013 -36 zo dňa 13.12.2013 poukázal na to, že ustanovenie D. N. (matky navrhovateľa) za opatrovníčku nebohému F.. O. H. je nevhodné, nakoľko sa u nej jedná o konflikt záujmov, pričom sa primárne javí vhodným ustanovenie niekoho z okruhu blízkych osôb nebohého alebo osobu, u ktorej sa dajú predpokladať vedomosti o predmete konania. Súd preto ustanovil za opatrovníka nebohému jeho brata F.. A. H., u ktorého sa dajú predpokladať vedomosti o predmete konania, pričom tento s ustanovením za opatrovníka súhlasil.

Proti uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ prostredníctvom právneho zástupcu, pričom uviedol, že on aj nový opatrovník sú obaja účastníkmi prebiehajúceho dedičského konania po nebohom (sp.zn. 30D 2021/2008, Dnot 8/2009), a v tomto konaní sa on nachádza v postavení možného dediča, ktorým sa stane len ak súd potvrdí otcovstvo nebohého. Nový opatrovník sa taktiež nachádza v postavení možného dediča, ktorým sa stane len ak súd otcovstvo nebohého nepotvrdí. Má za to, že nový opatrovník nebude objektívny a bude sledovať iba svoje záujmy, a v konaní nebude zastupovať nebohého, ale seba a v prípade, že by nový opatrovník mal dôkazy o otcovstve nebohého, prirodzene ich nepredloží, lebo by vylúčil z okruhu dedičov seba. Navrhovateľ ďalej uviedol, že sám má dôkazy o otcovstve nebohého, pričom nový opatrovník ich bude z rovnakého dôvodu všetky spochybňovať. On ako aj nový opatrovník sú taktiež obaja účastníci prebiehajúceho konania vedeného na Okresnom súde Bratislava III sp.zn. 10C 3/2013 o určenie, že navrhovateľa (on a jeho matka), žili s poručiteľom (nebohým) v spoločnej domácnosti. On je aj v tomto konaní v pozícii navrhovateľa a nový opatrovník

je v pozícii odporcu, teda nový opatrovník nebude objektívne napomáhať hľadaniu pravdy. Navrhovateľ ďalej uviedol, že nový opatrovník v prebiehajúcom dedičskom konaní tvrdil, že ho nikdy nestretol, hoci sa stretli kvôli pošte nebohého. V čase keď nebohý dostal mozgovú príhodu (september 2008) sa o jeho starostlivosť staral on spolu s pôvodnou opatrovníčkou (svojou matkou), nový opatrovník nebohého ani nechcel navštíviť. Nový opatrovník na neho podal trestné oznámenie pre podozrenie z krádeže bankomatovej karty nebohého napriek tomu, že on spolu so svojou matkou sa so súhlasom nebohého starali o jeho záležitosti.

Nový opatrovník sa bez súhlasu nebohého zmocnil násilím bytu nebohého. Nebohý mal dohodnutú rehabilitáciu v nemocnici V., nový opatrovník ho však vzal do ústavu v S., kde sa mali prijímajúce pracovníčky vyjadriť, že nový opatrovník doviedol nebohého v stave na umretie a o pár dní aj zomrel. Navrhovateľ záverom uviedol, že nový opatrovník je v konflikte záujmov, a preto navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a aby za opatrovníka nebohému bola ustanovená obec, v ktorej mal naposledy trvalý pobyt.

Pôvodná opatrovníčka nebohého (matka navrhovateľa) sa k podanému odvolaniu vyjadrila tak, že s ním v plnom rozsahu súhlasí.

K podanému odvolaniu sa prostredníctvom právneho zástupcu vyjadril aj nový opatrovník, pričom uviedol, že odvolanie navrhovateľa považuje za bezdôvodné a argumentáciu navrhovateľa za účelovú a zmätočnú. Navrhovateľ neuviedol žiadne dôvody, ktoré by mohli byť kvalifikované ako obligatórne náležitosti odvolania v zmysle § 205 a nasl. O.s.p.. Navrhovateľ svoje tvrdenia o tom, že on ako opatrovník bude sledovať len vlastné záujmy, neoprel o žiadne právne argumenty, len sa dopúšťa emotívnych vyjadrení a špekulácií, ktoré majú skreslene prezentovať jeho pohnútky. Podľa zápisnice zo dňa 13.12.2012 z dedičského konania sp.zn. 30D 1021/2008: „V doterajšom priebehu konania pán K. N. bol vyzvaný, aby v stanovenej lehote preukázal, že je synom poručiteľa. Túto skutočnosť doteraz napriek viacnásobným výzvam nepreukázal.“ Nový opatrovník ďalej uviedol, že nie je pravda, že by disponoval dôkazmi, ktoré by svedčili v prospech navrhovateľa. Ak skutočne existujú dôkazy preukazujúce otcovstvo nebohého k navrhovateľovi, tak ich navrhovateľ už mal a mohol predložiť v dedičskom konaní. Každý účastník má v rámci dedičského konania právo predkladať a spochybňovať dôkazy podľa svojho uváženia, vylúčiť účastníka z okruhu dedičov môže len ustanovený súdny komisár. Súdny komisár už z okruhu dedičov v I. rade navrhovateľa vylúčil, keď ho odkázal spolu s matkou podať na súde žalobu o určenie, že žili s poručiteľom v spoločnej domácnosti. Nesúhlasí ani s tvrdením navrhovateľa, že jeho účasť v konaní sp.zn. 10C 3/2013 ovplyvňuje jeho pohnútky do takej miery, že by mu to znemožňovalo prijať poverenie súdu stať sa opatrovníkom nebohého.

Bez podania návrhu na určenie toho, či navrhovateľ s matkou žili s poručiteľom v spoločnej domácnosti, by sa totiž dostali mimo dedičské konanie. Má za to, že podaním takéhoto návrhu uznal navrhovateľ skutočnosť, že nie je spôsobilým dedičom v I. skupine, teda nie je synom nebohého. Ďalej konštatoval, že nie je pravdou, že by sa o zdravotný stav nebohého nezaujímal. Práve naopak od momentu, kedy sa o jeho hospitalizácii dozvedel, viackrát ho navštívil, hoci býva v S.. Po prepustení z nemocnice nebohého ubytoval v zariadení N. J..Q.. v S. a hradil výdaje spojené s hospitalizáciou. Platobnú kartu nebohého nechal zablokovať preto, lebo došlo k jej zneužitiu, vec bola šetrená aj políciou. Nie je pravdou, že by sa zmocňoval bytu nebohého násilím a bez jeho vedomia, udržiaval nehnuteľnosť v čase hospitalizácie nebohého a na jeho úkor sa na byte nijako neobohacoval. V prípade, ak by sa vyhovel odvolaniu navrhovateľa a za opatrovníka nebohého by bola ustanovená obec, ponúka jej svoju súčinnosť.

Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že podané odvolanie nie je dôvodné.

Jedným zo základných pravidiel pri ustanovovaní opatrovníka je, že za neho nemôže byť ustanovená osoba, ktorej záujmy by mohli byť v rozpore so záujmami zastupovaného (§ 22 ods. 2 O.z.).

U pôvodnej opatrovníčky nebohého F. O. H. (majúceho byť na základe návrhu určeného ako otca navrhovateľa), ktorá je zároveň matkou navrhovateľa a navyše osobou domáhajúcou sa spolu s navrhovateľom v inom konaní určenia, ktoré by im malo garantovať postavenie dedičov po nehom, je daný celkom nepochybný rozpor záujmov pôvodnej opatrovníčky so záujmami osoby, ktorú by mala v konaní zastupovať. Ten je daný rizikom uprednostňovania pri zastupovaní skôr záujmov vlastného syna (než nebohého), čo zjednodušene možno vyjadriť aj tak, že tu jestvuje obava, že takáto opatrovníčka

v konaní urobí všetko preto, aby bol nebohý určený otcom navrhovateľa (aj keď by to tak v skutočnosti nebolo) a aby tak nielenže prinajmenšom dedičské právo navrhovateľa (ako dieťaťa, ktorého otcom bude určený nebohý) prestalo byť sporným, ale aby aj brat nebohého (ktorému aktuálne nasvedčuje dedičské právo a toto sa aj podľa predbežných zistení notára v konaní o dedičstve javí pravdepodobnejším než to navrhovateľovo či jeho matky) okruh dedičov opustil.

Takéto riziko podľa názoru odvolacieho súdu u brata nebohého nie je, keďže jeho záujmy sa so záujmami zastupovaného do konfliktu dostať nemôžu, ale sú len v zjavnom konflikte so záujmami osôb usilujúcich sa tu o postavenie dedičov (obrazné kto z koho, kde dedičské právo navrhovateľa a jeho matky by malo vylučovať dedenie brata nebohého a naopak). Ten je však právne bezvýznamný, podobne ako len možný konflikt prípadného dedenia brata nebohého s vôľou ním zastupovanej osoby (možnosť, že by nebohý mal záujem na tom, aby po ňom dedil navrhovateľ s jeho matkou a tým logicky mal byť z dedenia vylúčený jeho brat, ktorej možnosti však dosiaľ nič nenasvedčuje a preukázať opak je na osobách s menej pravdepodobným dedičským právom, teda na navrhovateľovi a jeho matke, pričom tak dosiaľ neurobili).

Naopak obavy z toho, že by brat nebohého dokázal docieľiť zamietnutie návrhu na určenie otcovstva aj vtedy, ak by nebohý otcom navrhovateľa bol, sa odvolaciemu súdu nejavia reálnymi. Brat nebohého (jeho dedič s momentálne pravdepodobnejším dedičským právom) síce podľa všetkého vyvinie maximálne úsilie, aby súd presvedčil, že otcovstvo nebohého k navrhovateľovi je vylúčené, ani takéto prípadné úsilie však nemusí viesť k zamýšľanému výsledku. Ak tu totiž budú skutočne relevantné dôkazy na podporu záveru o otcovstve, tieto podľa všetkého brat nebohého nebude schopný spochybníť a úspechu návrhu na určenie otcovstva zabrániť (čím sa však riziká spojené s jeho pôsobením v pozícii opatrovníka javia zásadne odlišnými a podstatne menšími než u matky navrhovateľa, ktorej zotrvanie v pozícii opatrovníčky domnelého otca by z reálneho sporu urobilo fakticky nesporné konanie - v ktorom by navrhovateľ aj opatrovníčka už nežijúceho otca tvrdili prakticky to isté a to dokonca možno i bez toho, aby na to existoval akýkoľvek dôkaz).

Preto odvolací súd tentoraz napadnuté uznesenie prvostupňového súdu potvrdil v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p.

S poukazom na skutočnosť, že odvolací súd nevzhliadol dôvody, ktoré by mali opatrovníkovi ustanovenému prvostupňovým súdom brániť v riadnom výkone tejto funkcie, nebol dôvod sa zaoberať návrhom, aby za opatrovníka bola ustanovená obec, keďže takéto riešenie je krajným v prípade neexistencie žiadnej osoby z prostredí príkladmo vymenovaných v ust. § 29 ods. 6 vety prvej O.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.